CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA

EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017

FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)

GEOGRAFIA
POZIOM ROZSZERZONY

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MGE-R1

CZERWIEC 2017

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
skróci
nastąpi noc
wschodnioeuropejski
dłuższa

Zadanie 2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. F
2. P
3. F

Zadanie 3.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
B., E.

Zadanie 3.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B2

Zadanie 4. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. B.
2. B.

Zadanie 5. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
– Przez Olsztynek przechodzi droga krajowa i linia kolejowa.
– Przez Olsztynek przechodzi linia kolejowa.
– W bliskim sąsiedztwie Olsztynka łączą się dwie krajowe drogi ekspresowe.
– W okolicy Olsztynka łączą się dwie drogi krajowe.
– W okolicy Olsztynka znajduje się lotnisko.

Zadanie 6. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Misa jeziora:
– jest wydłużona
– ma zróżnicowaną szerokość
– ma zróżnicowane głębokości (ma przegłębienia)
– ma nierówne dno
– posiada zarówno strome jak i łagodne zbocza
– jest wąska
– ma rozwiniętą linię brzegową.

Zadanie 7. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.
1 p. – za poprawny sposób obliczenia.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź
Skala załączonej mapy: 1 : 50 000
1 cm – 0,5 km
15 cm – 7,5 km
3,75 cm – 7,5 km
1 cm – x km
x = 2 km
Odpowiedź: Skala liczbowa mapy 1 : 200 000

Zadanie 8. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
Wenyk
Jemiołowo
Niskie

Zadanie 9. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Zielonowo:
– Położona w sąsiedztwie lasów.
– Dostępna komunikacyjnie, co zapewnia droga prowadząca do stacji kolejowej Gryźliny.
– Posiada miejsca noclegowe (nad jeziorem lub w lesie).
– Położona z dala od przelotowych dróg.

Pluski:
– Posiada zorganizowane kąpielisko.
– Posiada miejsca noclegowe, w tym agroturystyczne.
– Położona w otoczeniu lasów.
– Ma bliski dojazd do drogi asfaltowej.
– Znajduje się tu zabytek murowany.

Zadanie 10. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B.

Zadanie 11. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
C., E.

Zadanie 12.1. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
1. P
2. F
3. F
4. F

Zadanie 12.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną przyczynę i uzasadnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
– Latem wraz z monsunem nadciąga chłodne powietrze znad oceanu.
– W okresie lata na wybrzeże Indii napływa monsun znad oceanu przynoszący duże opady atmosferyczne, które przyczyniają się do spadku temperatury powietrza.
– Latem, przy wyższym zachmurzeniu związanym z niżem mniej energii słonecznej dociera do powierzchni Ziemi.
– Latem nad oceanem rozwija się wyż, z którego monsunowe masy powietrza, chłodniejsze o tej porze roku niż lądowe, przemieszczają się nad ląd.

Zadanie 13.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
D–B–A

Zadanie 13.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B1

Zadanie 14. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawne uzupełnienie wykresu i podanie przyczyny różnego udziału zlewisk.
1 p. – za poprawne uzupełnienie wykresu.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna/przykładowa odpowiedź
Kolejno (od lewej): Ocean Spokojny, Ocean Atlantycki
Przyczyna:
Główny dział wodny między zlewiskami oceanów przebiega wzdłuż pasma górskiego (Andów), czyli znajduje się na zachodnim krańcu kontynentu (dlatego do zlewiska Pacyfiku należą jedynie zachodnie stoki tego pasma i pas pobrzeża, natomiast stoki wschodnie Andów oraz środkowa i wschodnia część kontynentu są odwadniane przez cieki uchodzące do Atlantyku.)

Zadanie 15. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie dwóch poprawnych przyczyn.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
– Różna powierzchnia dorzecza (zlewni), która powoduje różną wielkość spływu powierzchniowego do rzek.
– Różna ilość dopływów (więcej dopływów w systemie rzecznym A).
– Różna gęstość sieci rzecznej, wpływająca na różnice w wielkości drenowania wód podziemnych.

Zadanie 16.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
– Wody tej zatoki nagrzewają się szybciej z uwagi na mniejszą powierzchnię i głębokość zatoki, co wskutek wyższej temperatury wód sprzyja większemu parowaniu.
– Niewielka, wąska zatoka znajduje się pod silnym wpływem gorących kontynentalnych mas powietrza, co sprzyja większemu parowaniu.
– Wody niewielkiej zatoki mają słabszy kontakt niż Morze Czerwone z mniej zasolonymi wodami Oceanu Indyjskiego, co sprzyja koncentracji soli w wodzie.

Zadanie 16.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. F
2. P
3. P

Zadanie 17. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
W kolejności: wzrasta, zwiększa, mniejsza

Zadanie 18. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

Popocatépetl	Mauna Loa
	X
X	
	X

Zadanie 19. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
B., C.

Zadanie 20.1. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
A. Karkonosze
B. Tatry
C. Pieniny

Zadanie 20.2. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
1. P
2. F
3. F
4. F

Zadanie 21. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
A. czarnoziemy
B. brunatne/brunatnoziemne (uznaje się również płowe)
C. bielicowe/bielice/bielicoziemne

Zadanie 22. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Wierszami w kolejności:
1, Norwegia
4, Hiszpania
2, Ukraina

Zadanie 23. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za dwie poprawne cechy i poprawne uzasadnienie dla obu cech.
1 p. – za jedną poprawną cechę wraz poprawnym uzasadnieniem.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Województwo warmińsko-mazurskie:
– ma niższy udział ludności w wieku poprodukcyjnym, co wpływa na niższy wskaźnik obciążenia ludności pracującej ludnością w wieku nieprodukcyjnym).
– ma wyższy udział ludności wieku produkcyjnym, co powinno zapewniać większe wpływy do budżetu z tytułu podatków.
– ma wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, która wkrótce zwiększy liczebnie grupę ludności w wieku produkcyjnym.
– ma wyższy udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, co może zapewnić korzystniejszą zastępowalność pokoleń.

Zadanie 24. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie jednego argumentu odnoszącego się do danych na wykresie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
– Zwiększanie się liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.
– Zmniejszanie się liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym.
– Wzrost udziału osób w wieku 65 lat i więcej.

Zadanie 25. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za trzy, dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
A. 2, B. 1, C. 4, D. 3

Zadanie 26. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
Węgiel brunatny
34,8%

Zadanie 27. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne uzasadnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
– W krajach wysoko rozwiniętych, takich jak Niemcy, w gospodarce stosowane są nowe technologie energooszczędne pozwalające na spadek produkcji energii. Natomiast w Chinach potrzeby energetyczne są bardzo duże między innymi ze względu na dynamicznie rozwijający się przemysł (w dużym stopniu energochłonny).
– W Chinach szybciej niż w Niemczech wzrasta liczba ludności, przyczyniając się do dużego zapotrzebowania na energię.
– Inwestycje zagraniczne w chiński przemysł przyczyniają się do dużego zapotrzebowania na energię w tym kraju.

Zadanie 28. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie poprawnego surowca i poprawne wyjaśnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
Siarka – B.

Przykładowe wyjaśnienie
– Pojawiły się nowe źródła siarki, jak odzysk związków siarki z procesów przemysłowych (odsiarczanie surowców energetycznych, odzysk w wyniku oczyszczania emitowanych gazów).
– Nastąpił spadek zapotrzebowania na siarkę rodzimą w przemyśle, bo można ją taniej odzyskiwać.
– Zmniejszył się eksport siarki rodzimej, gdyż wiele krajów prowadzi ekologiczną gospodarkę.

Zadanie 29.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za sformułowanie poprawnego wniosku.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
W tradycyjnych działach przemysłu obserwujemy regres, natomiast bardzo dynamicznie rozwijają się nowoczesne działy przemysłu np. elektroniczny, elektromaszynowy.

Zadanie 29.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Korzystna:
– Zmniejszenie produkcji sprzedanej węgla kamiennego doprowadzi do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń.
– Wzrost produkcji przemysłowej komputerów wpłynie na unowocześnienie gospodarki i dostarczenie dochodów z eksportu.

Niekorzystna:
– Zmniejszenie zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego i przemyśle odzieżowym.
– Okręgi przemysłowe związane z pierwszą rewolucją przemysłową stały się regionami problemowymi charakteryzującymi się odpływem ludności.

Zadanie 29.3. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Cechy korzystne
– Decyduje o postępie technologicznym w gospodarce (innowacyjny).
– Dochodowy (posiada wysoką rentowność).
– Charakteryzuje się niską energochłonnością i materiałochłonnością.
– Oparty na automatyzacji i komputeryzacji produkcji.
– Wykorzystuje osiągnięcia naukowo-techniczne.
– Zatrudnia głównie wysoko wykwalifikowaną kadrę (skłaniając do wysokiej jakości kształcenia).

Bariery
– Wymaga dużych nakładów kapitałowych (duże wydatki na badania naukowe).
– Wymaga wysoko wykwalifikowanej kadry.
– Ma wysokie wymagania lokalizacji np. bliskość bazy naukowej (ośrodków badawczych, czyste środowisko, atrakcyjny krajobraz, dogodne położenie komunikacyjne).

Zadanie 30. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
Holandia

Zadanie 31. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające przyrodnicze walory turystyczne dwóch województw i zawierające nazwy tych województw.
1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające przyrodnicze walory turystyczne obu województw albo za poprawne wyjaśnienie uwzględniające przyrodnicze walory turystyczne jednego województwa i zawierające nazwę tego województwa.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź
Atrakcyjność turystyczna woj. zachodniopomorskiego wynika głównie z nadmorskiego położenia, natomiast atrakcyjność turystyczna woj. małopolskiego wynika z obecności gór. Woj. zachodniopomorskie jest dla osób wypoczywających najbardziej atrakcyjne latem, ponieważ jest wtedy możliwość kąpieli w morzu lub jeziorach, rejsów po Bałtyku lub jeziorach, występuje duże usłonecznienie. W woj. małopolskim leży część Karpat – równie atrakcyjnych zimą z racji możliwości uprawiania tam turystyki narciarskiej jak i latem z racji uprawiania turystyki pieszej.

Zadanie 32.1. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za pięć poprawnych odpowiedzi.
1 p. – za cztery, trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Algieria – 1, 4 *(lub w kolejności 4, 1)*
Botswana – 2, 3 *(lub w kolejności 3, 2)*
Gabon – 5

Zadanie 32.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
– Gorący i suchy klimat Sahelu ogranicza rozwój rolnictwa, co zmniejsza produkcję żywności, a zwiększa niedożywienie i skraca długość życia mieszkańców.
– Niedobory wody i pustynnienie regionu hamują rozwój gospodarki, z której dochód jest niewystarczający dla zaspokojenia potrzeb takich jak wyżywienie i ochrona zdrowia.

Zadanie 33. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
A.

Zadanie 34. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne oznaczenie zmian udziału powierzchni podanych form użytkowania ziemi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
W kolejności od góry: –, –, –, +

Zadanie 35.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne utworzenie ciągu przyczynowo-skutkowego.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B-E-C-A

Zadanie 35.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne sformułowanie dwóch problemów.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
– Nastąpi zmiana składu chemicznego wód jeziora.
– Wymieszanie wód morskich i jeziornych może doprowadzić do utraty właściwości leczniczych soli Morza Martwego.
– Utrata właściwości leczniczych soli może zahamować ruch turystyczny w rejonie Morza Martwego.
– Przenikanie słonej wody do wód powierzchniowych i podziemnych w sąsiedztwie kanału.
– Wysokie koszty budowy obciążą budżet Jordanii i Izraela.

Zadanie 36. (0–2)
Schemat punktowania
2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Od góry:
3. B
4. A
2. D